

INFORMACJA POKONTROLNA nr 3/2025

Nr działania: POIS.01.01.01

Nr i nazwa projektu: POIS.01.01.01-00-0005/23 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 Fundusz Spójności”.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW),
Beneficjent Projektu Grantowego (dalej: Beneficjent),
ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa.

Termin kontroli: od 17.03.2025 r. do 15.04.2025 r., w tym w siedzibie jednostki kontrolowanej 27.03.2025 r. i 11.04.2025 r. ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa.

Zakres kontroli:

1. Postęp rzeczowy i finansowy w realizacji projektu oraz ponoszonych wydatków w zakresie wynagrodzeń (na próbie),
2. Wykonanie rzeczowe projektu w odniesieniu do wartości wskaźników,
3. Prowadzenie kontroli grantobiorców przez Beneficjenta Projektu Grantowego,
4. Wyodrębnienie ewidencji księgowej,
5. Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych,
6. Archiwizacja dokumentacji związanej z realizacją projektu,
7. Okoliczności mające wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez beneficjenta podatku VAT,
8. Potwierdzenia realizacji zalecenia nr 1¹ wydanego w ramach kontroli nr 16/2024.

Tryb kontroli: kontrola planowa na miejscu na zakończenie realizacji projektu.

Nazwa i adres jednostki kontrolującej:

Ministerstwo Klimatu i Środowiska,
Biuro Kontroli i Audytu,
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Skład zespołu kontrolującego:

- Paulina Nowicka – kierownik Zespołu kontrolującego,
- Karol Wasilewski – członek Zespołu kontrolującego,
- Iwona Walendziak – członek Zespołu kontrolującego,
- Aleksander Wejman – członek Zespołu kontrolującego.

Podstawy Prawne:

1. art. 22 ust.2 pkt 2) podpunkt b) oraz art. 23 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2020 r. poz. 818 z późn. zm.);
2. podrozdział 2.4.4 Rozdziału II oraz Rozdziału IV Zaleceń dla instytucji zaangażowanych w realizację PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie procedur kontrolnych oraz systemu rocznych rozliczeń;
3. § 15 umowy o dofinansowanie projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23 pn. „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021-2023 – Fundusz Spójności” z 18.10.2023 r.

Zastosowano następujące techniki kontroli:

¹ Treść zalecenia nr 1: Proszę o informację o wyniku przeprowadzonego przez Beneficjenta przeglądu wszystkich umów o dofinansowanie z Grantobiorcami zawartymi w ramach projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23, w których dofinansowanie obejmowało dodatkowe elementy, w celu weryfikacji poprawności wskazanej kwoty wkładu własnego.

- analiza dokumentów źródłowych związanych z projektem,
- przeprowadzenie rozmów z pracownikami,
- lista sprawdzająca dotycząca badanego zakresu.

1. Postęp rzeczowy i finansowy w realizacji projektu oraz ponoszonych wydatków w zakresie wynagrodzeń (na próbie).

Na dzień rozpoczęcia kontroli w ramach zatwierdzonych wniosków o płatność² Beneficjent poniósł wydatki uznane za kwalifikowalne w wysokości 332 603 144,71 zł³. Wydatki kwalifikowalne były ponoszone w ramach 2 zadań⁴. Weryfikacja dokumentacji przedstawionej do kontroli⁵ przez Beneficjenta potwierdziła realizację zaplanowanych zadań⁶.

Wydatki poniesione w ramach Zadania 1 Program Mój Prąd w latach 2023 zostały zweryfikowane na próbie podczas kontroli nr 16/2024⁷. W wyniku przedmiotowej kontroli stwierdzono uchybienia i wydano zalecenia pokontrolne.

- 1) Stwierdzono w Umowach o powierzeniu grantu nr MP5/009519(4), nr MP5/021008(2), nr MP5/026032(2) i nr MP5/045923(3) uchybienie polegające na błędnym wskazaniu kwoty wkładu własnego Grantobiorcy wynikłego z powodu błędu w systemie informatycznym. Zalecono przegląd wszystkich umów o dofinansowanie z Grantobiorcami zawartymi w ramach projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23, w których dofinansowanie obejmowało dodatkowe elementy, w celu weryfikacji poprawności wskazanej kwoty wkładu własnego. Zespół kontrolujący stwierdził, że realizacja zalecenia, zgodnie z punktem 8. Zakresu niniejszej kontroli, jest w trakcie realizacji.
- 2) Stwierdzono uchybienie w Umowie o dofinansowanie/Powierzenie grantu nr MP5/026032(2) polegające na błędnym wskazaniu kwoty dotacji (jest 14 600 zł powinno być 20 902,30 zł). Błąd ten nie miał wpływu na wysokość faktycznie wypłaconego grantu. Zalecono skorygowanie kwoty grantu w Umowie o dofinansowanie/Powierzenie grantu nr MP5/026032(2), która powinna zostać następnie podpisana przez osoby upoważnione. Zalecenie zostało zrealizowane⁸.

Wydatki na wynagrodzenia poniesione w ramach Zadania 2 Zarządzanie projektem zostały rozliczone w ramach wniosku o płatność nr POIS.01.01.01-00-0005/23-005. Wydatki te zostały zweryfikowane na próbie w trakcie niniejszej kontroli.

Opis próby

W ramach projektu zaangażowanych było w sumie 39 pracowników NFOŚiGW. Ustalono populację generalną wykazaną w 219 pozycjach o łącznej wartości wydatków kwalifikowalnych w wysokości 1 948 599,49 zł.

Wydatki do próby zostały dobrane zarówno w sposób celowy jak i losowy:

² Wnioski zatwierdzone nr: POIS.01.01.01-00-0005/23-001, POIS.01.01.01-00-0005/23-002, POIS.01.01.01-00-0005/23-004, POIS.01.01.01-00-0005/23-005. Wniosek o płatność nr POIS.01.01.01-00-0005/23-006 był wnioskiem sprawozdawczym. Wniosek o płatność nr POIS.01.01.01-00-0005/23-003 został wycofany przez Beneficjenta.

³ Z zaplanowanych wydatków w wysokości 333 840 000,00 zł (Aneks nr POIS.01.01.01-00-0005/23-02 do umowy o dofinansowanie z 05.07.2024 r.) wydatkowano 99,63 % tej kwoty.

⁴ Zadanie 1 Program Mój Prąd w latach 2023 i Zadanie 2 Zarządzanie projektem.

⁵ W trakcie niniejszej kontroli oraz kontroli nr 16/2024.

⁶ Zadanie 1 dotyczyło: Wypłata dotacji na: - zakup i montaż/transport mikroinstalacji fotowoltaicznej; - zakup i montaż/transport urządzeń (magazynowanie ciepła/chłodu, energii elektrycznej/system zarządzania energią) wspierających autokonsumpcję wytworzonej energii elektrycznej w mikroinstalacji PV; - zakup i montaż/transport pomp ciepła; - zakup i montaż/transport kolektorów słonecznych. Zadanie 2 dotyczyło: Obsługa wniosków o dofinansowanie przez pracowników. Przewidywane jest, że w obsłudze i zarządzaniu Programem zaangażowanych będzie do 40 osób. Koszt pracodawcy stanowi wynagrodzenie zasadnicze oraz premie uznaniowe. Obsługa wniosków przez zaangażowanie poszczególnych komórek wewnętrznych w strukturach NFOŚiGW. Obsługa systemu informatycznego dot. Programu Mój Prąd.

⁷ Kontrola doraźna w trakcie realizacji projektu nr: POIS.01.01.01-00-0005/23 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 Fundusz Spójności” przeprowadzona w terminie 08.10-15.12.2024 r.

⁸ Realizację zalecenia nr 3 potwierdzono na podstawie pisma Beneficjenta (pismo z 21.01.2025, znak: DOK.0910.28.2024) oraz zał. do niego dokumentów.

- w ramach doboru celowego do próby został wybrany kod stanowiska z najwyższą wartością wydatków kwalifikowalnych na wynagrodzenia⁹,
- w ramach doboru losowego z puli 39 kodów stanowisk wyłączono kod wybrany w ramach doboru celowego przedmiotowej próby. Następnie z puli 38 pozostałych kodów stanowisk wylosowano 4 kody¹⁰ przy wykorzystaniu generatora liczb losowych generujemy.pl.

Ogółem badaniem zostały objęte wydatki o łącznej wartości 246 606,17 zł, co stanowi 12,65% wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez NFOŚiGW w ramach projektu.

Ocenie została poddana w szczególności:

- prawidłowość kwalifikowania przez Beneficjenta wydatków zgłoszonych do dofinansowania w ramach projektu,
- sposób udokumentowania poniesienia wydatków w aspekcie obowiązujących przepisów i wytycznych,
- zgodność realizacji dokonanych działań Beneficjenta w zakresie stosowania prawa krajowego, wspólnotowego oraz wytycznych.

Weryfikacja dokumentów potwierdzających poniesienie ww. wydatków wykazała, że:

- NFOŚiGW posiada procedury regulujące zasady wynagradzania pracowników¹¹,
- wynagrodzenia zasadnicze, premie, dodatki pracowników wytypowanych do kontroli, zostały wypłacone zgodnie z zasadami obowiązującymi w NFOŚiGW,
- wysokość wynagrodzeń jest zgodna z obowiązującą tabelą wynagrodzeń¹², tabelą stanowisk¹³ oraz tabelą wynagrodzeń w danych kategoriach zaszeregowania¹⁴,
- wartość wydatków kwalifikowanych jest zgodna z danymi przedstawionymi we wniosku o płatność,
- wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności,
- listy płac w postaci zbiorczych raportów potwierdzające naliczenie wynagrodzeń zostały zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Głównego Księgowego oraz zatwierdzone do realizacji przez Zastępcę Dyrektora Biura Dyrektora Departamentu Finansowego¹⁵,
- zakresy obowiązków pracowników zatrudnionych w NFOŚiGW są zgodne z charakterem pracy i obowiązkami służbowymi, które realizują w ramach projektu,
- składki ZUS¹⁶, PPK¹⁷ i potrącone pracownikom zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych¹⁸ zostały przekazane w obowiązujących terminach,
- dowody księgowe dotyczące naliczenia wynagrodzeń, naliczenie ZUS, PPK od pracodawcy potwierdzają ujęcie w księgach rachunkowych NFOŚiGW operacji gospodarczej polegającej na obciążeniu kosztów wynagrodzeń i składek ZUS oraz PPK w kwotach wynikających z dowodów źródłowych.

⁹ Kod stanowiska 1160.

¹⁰ Kody stanowisk: 1523, 1576, 924, 1116.

¹¹ Zasady wynagradzania członków Zarządu i pracowników Biura Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” załącznik do Uchwały nr 49/10 Rady Nadzorczej NFOŚiGW z dnia 23.02.2010 r. z późn. zm.; wraz z załącznikami oraz Uchwałą nr A/11/1/2016 Zarządu NFOŚiGW w/s zatwierdzenia zasad podziału premii w ramach funduszu wynagrodzeń osobowych NFOŚiGW wraz z załącznikiem nr 1 „Zasady podziału premii” w okresie objętym kontrolą.

¹² Załącznik nr 1 do Zasad wynagradzania (..) – Tabela stanowisk, przypisanych im kategorii wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego oraz wymogów kwalifikacyjnych dla pracowników Biura NFOŚiGW.

¹³ Załącznik nr 2 do Zasad – Tabela poziomu wynagrodzeń zasadniczych i dodatków funkcyjnych w danych kategoriach zaszeregowania dla pracowników Biura NFOŚiGW – od dnia 01.01.2022 r.

¹⁴ Zgodnie z zasadami określonymi w „Podręczniku Procedur NFOŚiGW” wprowadzonym Uchwałą B/41/13/2022 Zarządu NFOŚiGW z 18.10.2022 r. z późn. zm.

¹⁵ Zgodnie z art. 47 ust.1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 1998 nr 137 poz. 887 z późn. zm.).

¹⁶ Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z 04.10.2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. 2018 poz. 2215 z późn. zm.).

¹⁷ Zgodnie z 38 ust.1 Ustawy z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 1991 nr 80 poz. 350 z późn. zm.).

REKOMENDACJA: w toku prowadzonych czynności ustalono, że obowiązujące regulacje wewnętrzne NFOŚiGW nie przewidują sporządzania indywidualnych, pisemnych ocen, co do osób którym zostały wypłacone w części uznaniowej gratyfikacje.

Zespół kontrolujący uznał, że co do zasady przedłożone dokumenty są wystarczające do potwierdzenia kwalifikowalności wydatków poniesionych na premie uznaniowe, niemniej rekomenduje wprowadzenie do wewnętrznych regulacji zmian. Wymóg posiadania pisemnego uzasadnienia, zawierającego co najmniej ocenę pracy danego pracownika odnoszącą się do wysokości przyznanej gratyfikacji w danym okresie, za który jest przyznawana zapewni dodatkowy ślad audytowy dla tego rodzaju gratyfikacji, tj.: nagród, premii czy różnego rodzaju dodatków. Powyższe jest istotne, dla zachowania właściwej ścieżki audytu oraz racjonalnego wydatkowania środków z budżetu UE.

Biorąc pod uwagę, że wydatkowanie środków w ramach perspektywy 2014-2020 zostało zakończone, powyższą rekomendację należy wdrożyć dla wydatków planowanych i rozliczanych w perspektywie 2021-2027.

Ustalenia: Ustalono, że wykonanie przez NFOŚiGW zalecenia nr 1 wydanego w ramach kontroli nr 16/2024 jest w trakcie realizacji.

2. Wykonanie rzeczowe projektu w odniesieniu do wartości wskaźników.

Wskaźniki produktu i rezultatu osiągnięte w ramach projektu zostały zweryfikowane podczas kontroli nr 16/2024¹⁹. W wyniku przedmiotowej kontroli stwierdzono uchybienia i wydano zalecenie pokontrolne.

Stwierdzono oczywistą pomyłkę dotyczącą liczby instalacji PV przyjętych z wniosku o płatność nr POIS.01.01.01-00-0005/23-001 do wyliczenia wskaźników produktu i rezultatu. Zgodnie ze zrzutem ekranu z systemu dotyczącym ww. wniosku o płatność liczba instalacji PV wynosi 11620, natomiast w tabelach poniżej do wyliczenia wskaźników użyto liczbę 11602, co skutkowało wskazaniem poziomu wskaźnika niezgodnym z przedstawionymi danymi.

Stwierdzono rozbieżność w zakresie wskaźników wykazywanych w systemie SL w ramach wniosków o płatność, a danymi przedstawionymi podczas kontroli zgodnie z wydrukami z systemu oraz wyjaśnieniami Beneficjenta z 16.10.2024 r.

Rozbieżności dotyczyły:

- liczby wskaźników produktu (w SL dwa razy jest wykazany wskaźnik Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych),
- wartości osiągniętych wskaźników produktu.

W związku z powyższym wydano zalecenie, że należy skorygować liczbę wskaźników oraz ich wartości wykazane w ostatnim wniosku o płatność, zgodnie z poprawnymi poziomami ustalonymi podczas kontroli na podstawie danych z systemu i wyjaśnień Beneficjenta. Zalecenie zostało zrealizowane²⁰.

Ustalenia: Ponowna weryfikacja dokumentacji przedstawionej do kontroli przez Beneficjenta²¹ potwierdziła realizację wskaźników produktu i rezultatu opisaną w Informacji pokontrolnej nr 16/2025. Po realizacji zaleceń z przedmiotowej kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w badanym obszarze.

¹⁹ Kontrola doraźna w trakcie realizacji projektu nr: POIS.01.01.01-00-0005/23 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 Fundusz Spójności” przeprowadzona w terminie 8.10-15.12.2024 r.

²⁰ Realizację zalecenia nr 3 potwierdzono na podstawie pisma Beneficjenta (pismo z 21.01.2025 r., znak: DOK.0910.28.2024) oraz zał. do niego dokumentów.

²¹ Oświadczenie beneficjenta z 30.01.2025 r. potwierdzające osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu (stan na 31.12.2024r.) wraz z załączonymi PrintScreenami z aplikacji MP5 potwierdzającymi osiągnięcie ww. wskaźników.

3. Prowadzenie kontroli grantobiorców przez Beneficjenta Projektu Grantowego.

Zgodnie z punktem 14 w § 15 umowy o dofinansowanie projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23 Beneficjent jest zobowiązany do prowadzenia kontroli Grantobiorcy w tym w szczególności w zakresie dokumentów dot. realizacji, kontroli w miejscu realizacji/ w siedzibie podmiotu kontrolowanego, kontroli procedur dot. zawierania umów.

W trakcie kontroli ustalono, że każdy z potencjalnych Grantobiorców może zapoznać się z informacją dotyczącą monitorowania i kontroli Grantobiorców końcowych, gdyż zostały one określone w:

- Programie Priorytetowym Mój Prąd w pkt 9.2. Postanowienia ogólne pkt 1 i 2,
- w umowie o dofinansowanie/powierzenie grantu zostały zawarte oświadczenia Grantobiorcy, w tym te dotyczące poddaniu się kontroli przez Grantobiorcę.

Ww. dokumenty zawierają zapisy dotyczące:

- możliwości dokonywania kontroli przez NFOŚiGW, Instytucję Pośredniczącą lub wskazane przez te podmioty inne instytucje, lub wskazane przez nie podmioty zewnętrzne,
- czasookresu, kiedy istnieje możliwość kontroli przez ww. podmioty, tj.: od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie do końca okresu trwałości,
- losowego wyboru próby przedsięwzięć do kontroli.

Beneficjent nie powierzył realizacji kontroli podmiotom zewnętrznym.

Zgodnie z WoD, Beneficjent prowadzi kontrolę w sposób dwojaki:

- jako powtórny weryfikację złożonego wniosku o grant – 2 para oczu. Kontrolą objęte zostało 100 % złożonych wniosków o grant.
- jako wizyty monitoringowe w miejscu realizacji inwestycji.

Dotychczas w ramach Projektu Beneficjent nie zrealizował jeszcze kontroli na miejscu (u Grantobiorców), ze względu na konieczność przesunięcia zespołu kontrolującego na kontrole inwestycji realizowanych w ramach programu Czyste Powietrze. Kontrole u grantobiorców programu Mój Prąd w ramach realizowanej umowy zostały przesunięte na II półrocze 2025²².

Kontrole na miejscu u Grantobiorców (kontrole trwałości) zostały zaplanowane przez NFOŚiGW w Sektorowym Planie Kontroli POIiŚ 2014-2020 na rok obrachunkowy od 1.07.2025 r. do 30.06.2026 r. zgodnie ze wskazaną w SPK metodologią.²³

Jednocześnie w przypadku zgłoszeń o potencjalnych nieprawidłowościach dot. naruszenia trwałości u grantobiorców kontrole takie będą odbywały się w trybie doraźnym.²⁴

Ustalenia: nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w badanym obszarze.

4. Archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją projektu.

²² Wyjaśnienia zostały przekazane w mailu z 28.03.2025 r.

²³ Przyjęta metodyka doboru próby kontrolnej na rok obrachunkowy 2025/2026 w zakresie doboru grantobiorców dokonywana jest na dany rok obrachunkowy z populacji zatwierdzonych wniosków o płatność. W pierwszym kroku przyjętej metodyki określana jest populacja gmin ze wszystkich zatwierdzonych wniosków o płatność. Następnie z zastosowaniem doboru losowego wybierane są dwa województwa z których w kolejnym kroku losowo planowane jest wybranie ok. 30 gmin. Następnie z każdej wybranej gminy losowo wybranych zostanie nie mniej niż 2 grantobiorców. Identyfikacja wybranych grantobiorców następuje poprzez nr złożonego wniosku. Na obecnym etapie prac przy Sektorowym Planie kontroli dokonano wstępnego wyboru dwóch województw: łódzkiego i kujawsko-pomorskiego, z których zostanie dokonany wybór konkretnych gmin i grantobiorców do planu. Realizacja kontroli u wybranych grantobiorców jest zaplanowana na III i IV kw. br.

²⁴ Wyjaśnienia zostały przekazane w mailu z 14.04.2025 r.

Zgodnie z UoD²⁵, Beneficjent jest zobowiązany do przechowywania pełnej dokumentacji przez okres wskazany w rozporządzeniu nr 1303/2013, tj. okres dwóch lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków do Komisji Europejskiej, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonego Projektu Grantowego (...).

Dokumentacja dotycząca projektu znajduje się w siedzibie NFOŚiGW przy ul. Konstruktorskiej 3A w Warszawie, wyłącznie w formie elektronicznej²⁶. W kontrolowanym projekcie wytworzona dokumentacja nie podlega jeszcze archiwizacji²⁷ - dopiero po zakończeniu okresu trwałości²⁸ jak również zakończeniu okresu przechowywania dokumentów, zgodnie z JRWA (klasa 4319, kat. archiwalna BE5), dokumentacja dotycząca danego wniosku może zostać zarchiwizowana.

W trakcie kontroli nr 19/2023²⁹ zweryfikowano funkcjonującą u Beneficjenta Instrukcję Kancelaryjną NFOŚiGW³⁰ oraz Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej³¹. Nie stwierdzono wtedy uchybień i nieprawidłowości.

Ustalenia: Od czasu ww. kontroli nie wystąpiły zmiany w obszarze archiwizacji. W związku z brakiem zmian w powyżej wymienionych dokumentach odstąpiono od kontrolowania tego obszaru.

5. Prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych.

Obszar z zakresu prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych był przedmiotem kontroli nr 16/2024³². W wyniku przedmiotowej kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Jedyna potwierdzona zmiana dotyczy umiejscowienia plakatów informacyjnych. W trakcie kontroli nr 16/2024 plakaty znajdowały się w siedzibie beneficjenta przy ul. Domaniewskiej 50A w Warszawie. Natomiast obecnie znajdują się w siedzibie Beneficjenta na ul. Konstruktorskiej 3a w Warszawie. Ma to związek z przeprowadzką Zespołu zajmującego się PP Mój Prąd. Potwierdzono, że umieszczone plakaty informacyjne, dotyczą realizacji projektu w ramach odpowiednio: umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.01-00-0005/23-00, aneksu nr POIS.01.01.01-00-0005/23-01, oraz aneksu nr POIS.01.01.01-00-0005/23-02 do umowy o dofinansowanie. Plakaty wykonane zostały zgodnie z obowiązkami informacyjnymi, wynikającymi z § 18 pkt. 2 b) umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.01-00-0005/23-00. Informacje umieszczone na plakatach zawierają: nazwę Beneficjenta, tytuł projektu, wysokość wkładu Unii Europejskiej w projekt, obowiązujący zestaw logo, a także adres portalu. Znaki i informacje są czytelne, w łatwy sposób można zapoznać się z ich treścią.

²⁵ tj. § 14 pkt 2 umowy o dofinansowanie projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23 pn. „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021-2023 – Fundusz Spójności” z 18.10.2023 r.

²⁶ Zgodnie z Zarządzeniem nr 2/2023 Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z 11.07.2023 r. dokumentowanie spraw znajduje się w dedykowanych systemach teleinformatycznych oddzielnych dla każdego naboru Programu Priorytetowego Mój Prąd.

²⁷ Na potrzeby archiwizacji PP MP zostały stworzone systemy dedykowane w połączeniu z Systemem Elektronicznego Obiegu Dokumentów gromadzenia dokumentacji elektronicznej przychodzącej do NFOŚiGW, tworzonej w NFOŚiGW w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania spraw, ich przechowywania, wyszukiwania oraz udostępniania, a także ewidencjonowania danych.

²⁸ Zgodnie z zapisami PP Mój Prąd dla wypłaconych dotacji obowiązuje 5 letni okres trwałości projektu, w czasie którego Wnioskodawca ma obowiązek informować NFOŚiGW o istotnych zmianach dotyczących dofinansowanego projektu jak również każdy z dofinansowanych projektów może w tym czasie zostać objęty kontrolą a kopia dokumentacji z kontroli powinna zostać dołączona do dokumentów wniosku.

²⁹ Kontrola projektu POIS.11.01.00-00-0001/22 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 REACT-EU”.

³⁰ wprowadzoną Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/44/20/2015 wersja: 1.0 z późniejszymi zmianami.

³¹ wprowadzony Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/44/20/2015 z wersja: 1.0 z późniejszymi zmianami.

³² Kontrola doraźna w trakcie realizacji projektu nr: POIS.01.01.01-00-0005/23 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 Fundusz Spójności” przeprowadzona w terminie 8.10-15.12.2024 r.

Ustalenia: nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w badanym obszarze.

6. Wyodrębnienie ewidencji księgowej

Na dzień rozpoczęcia kontroli w ramach zatwierdzonych wniosków³³ o płatność Beneficjent poniósł wydatki uznane za kwalifikowalne w wysokości 332 603 144,71 zł.

Zgodnie z § 14 ust. 1 umowy o dofinansowanie nr POIS.01.01.01-00-0005/23-00 z późn. zm. „Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia dla Projektu Grantowego odrębnej informatycznej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i poszczególnych operacji bankowych związanych z Projektem Grantowym oraz dokonywania księgowania zgodnie z obowiązującymi przepisami”.

Obszar z zakresu wyodrębnienia ewidencji księgowej wydatków dotyczących udzielonych przez Beneficjenta grantów był przedmiotem kontroli nr 16/2024³⁴. W wyniku przedmiotowej kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych w badanym obszarze.

W trakcie niniejszej kontroli zweryfikowano prawidłowość zaewidencjonowania na dedykowanych projektowi kontach księgowych wydatków na wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w realizację projektu. Zasady ewidencji księgowej szczegółowo opisano w polityce rachunkowości NFOŚiGW³⁵.

Ewidencja księgowa prowadzona jest komputerowo przy zastosowaniu oprogramowania komputerowego SAP wraz z modułami HR-PA, HR-PY. Moduły te pozwalają na prowadzenie imiennych kart wynagrodzeń pracowników według składników wymaganych do obliczania płac, naliczeń i świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz podatków.

Na podstawie głównej listy płac dla NFOŚiGW wyodrębniono listy cząstkowe dla poszczególnych pracowników NFOŚiGW. Adnotacje na dowodach księgowych – głównych listach płac (m.in. obieg, oznaczanie, zatwierdzanie, ewidencjonowanie i księgowanie dowodów księgowych) dotyczących wydatków poddanych kontroli w ramach próby są zgodne z wewnętrznymi regulacjami w tym zakresie³⁶.

Kontrolowane wydatki zostały zaewidencjonowane przy użyciu kodu księgowego ZG_MPRAD5.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji³⁷ potwierdzono, że NFOŚiGW prowadzi wymaganą zgodnie z § 14 Umowy o dofinansowanie wyodrębnioną ewidencję księgową kosztów w sposób umożliwiający identyfikację wszystkich operacji związanych z dokonywaniem ewidencji środków.

Ustalenia: Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w badanym obszarze.

7. Okoliczności mające wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez beneficjenta podatku VAT.

Zgodnie z Oświadczeniem o kwalifikowalności podatku od towarów i usług³⁸ wskazany we wniosku o dofinansowanie podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym ani Beneficjent ani żaden inny podmiot zaangażowany w Projekt lub

³³ Wnioski zatwierdzone nr: POIS.01.01.01-00-0005/23-001, POIS.01.01.01-00-0005/23-002, POIS.01.01.01-00-0005/23-004, POIS.01.01.01-00-0005/23-005.

³⁴ Kontrola doraźna w trakcie realizacji projektu nr: POIS.01.01.01-00-0005/23 „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021 -2023 Fundusz Spójności” przeprowadzona w terminie 8.10-15.12.2024 r.

³⁵ Uchwała Zarządu NFOŚiGW nr B/2/2//2024 z dnia 16.01.2024 r. w zakresie aktualizacji „Zasad (polityki) rachunkowości, przyjętych uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr A/48/1/2013 z dnia 31 października 2013 r. z późn. zm.

³⁶ Podręcznik Procedur, procedura 2.2 obieg i kontrola dokumentów finansowo – księgowych w NFOŚiGW.

³⁷ „Zasady (polityka) rachunkowości” przyjęte Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr A/48/1/2013 z 31.10.2013 r. z późn. zm. (ostatnia aktualizacja przyjęta Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/2/2/2024 z 16.01.2024 r.), „Zakładowy Plan Kont” przyjęty Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/3/4/2017 z 24.01.2017 r. z późn. zm. (ostatnia aktualizacja przyjęta Uchwałą Zarządu NFOŚiGW nr B/2/1/2024 r. z 16.01.2024 r.), Wydruki z konta Księgi Głównej.

³⁸ Załącznik nr 8 do Umowy nr POIS.01.01.01-00-0005/23-00 - Oświadczenie o kwalifikowalności podatku od towarów i usług z 30.01.2025 r.

wykorzystujący do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji Projektu³⁹, nie posiada prawa do ubiegania się o zwrot podatku VAT obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

Jednocześnie NFOŚiGW zobowiązał się do zwrotu zrefundowanej w ramach Projektu części poniesionego VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku przez Beneficjenta lub jakikolwiek inny podmiot zaangażowany w Projekt lub wykorzystujący efekty Projektu. NFOŚiGW zobowiązał się również do udostępniania dokumentacji finansowo-księgowej oraz udzielania uprawnionym organom kontrolnym informacji umożliwiających weryfikację kwalifikowalności podatku VAT.

Ustalenia: Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w badanym obszarze.

8. Potwierdzenia realizacji zalecenia nr 1 wydanego w ramach kontroli nr 16/2024.

Podczas kontroli nr 16/2024 stwierdzono w Umowach o powierzeniu grantu nr MP5/009519(4), nr MP5/021008(2), nr MP5/026032(2) i nr MP5/045923(3) uchybienie polegające na błędnym wskazaniu kwoty wkładu własnego Grantobiorcy wynikłego z powodu błędu w systemie informatycznym.

W związku z powyższym zalecono przegląd wszystkich umów o dofinansowanie z Grantobiorcami zawartymi w ramach projektu nr POIS.01.01.01-00-0005/23, w których dofinansowanie obejmowało dodatkowe elementy, w celu weryfikacji poprawności wskazanej kwoty wkładu własnego. Realizacja powyższego zalecenia została zweryfikowana na próbie.

Opis próby

Próba do weryfikacji realizacji Zalecenia nr 1 została wybrana losowo. Wybór był dwuetapowy.

W pierwszym etapie z zestawienia umów sporządzonego w związku z kontrolą nr 16/2024 - po usunięciu pozycji, które zostały już skontrolowane oraz umów, które dotyczyły tylko sfinansowania fotowoltaiki⁴⁰ - spośród 4580 pozycji wylosowano 10 umów⁴¹.

W drugim etapie – w związku z akceptacją przez IP wniosku o płatność nr POIS.01.01.01-00-0005/23-004 – z puli 364 umów⁴² wylosowano 5 umów⁴³.

Na wylosowanej próbie umów o dofinansowanie z Grantobiorcami potwierdzono, że w sposób prawidłowy poprawiono w kontrolowanych umowach kwotę wkładu własnego Grantobiorcy.

Ustalenia: Poprawione umowy zostały wygenerowane dla 133 list⁴⁴, natomiast podpisywane są w miarę dostępności i możliwości czasowych przez Pełnomocników NFOŚiGW. NFOŚiGW planuje zakończyć proces podpisywania poprawionych umów do końca kwietnia 2025 r.⁴⁵

Zalecenia:

Lp.	Punkt w części informacji pokontrolnej	Podsumowanie ustalenia	Zalecenia pokontrolne	Termin realizacji zalecenia	Stopień ważności ⁴⁶

³⁹ Zarówno w fazie realizacyjnej jak i operacyjnej.

⁴⁰ Umowy dotyczące sfinansowania tylko fotowoltaiki nie zawierały stwierdzonego w trakcie kontroli nr 16/2024 błędu.

⁴¹ MP5/000789, MP5/002178, MP5/004148, MP5/016280, MP5/016895, MP5/016895, MP5/020726, MP5/024074, MP5/024954, MP5/026183.

⁴² Z puli umów wyłączono umowy dotyczące sfinansowania fotowoltaiki.

⁴³ MP5/028999, MP5/029714, MP5/031680, MP5/034002, MP5/037246.

⁴⁴ Warunki dofinansowania w formie dotacji dla osób fizycznych realizujących przedsięwzięcia dot. mikroinstalacji fotowoltaicznej i elementów dodatkowych w ramach programu priorytetowego Mój Prąd Część 1) Program Mój Prąd na lata 2021 – 2023.

⁴⁵ Mail z 28.03.2025 r.

⁴⁶ hierarchia: wysoki, średni, niski.

1.	8. Potwierdzenia realizacji zalecenia nr 1 wydanego w ramach kontroli nr 16/2024.	Poprawione umowy z Grantobiorcami zostały wygenerowane dla 133 list, natomiast podpisywane są w miarę dostępności i możliwości czasowych przez Pełnomocników NFOŚiGW. NFOŚiGW planuje zakończyć proces podpisywania poprawionych umów do końca kwietnia 2025 r.	O zakończeniu procesu podpisywania poprawionych umów z Grantobiorcami należy poinformować Instytucję Pośredniczącą w MKiŚ tj. Biuro Kontroli i Audytu oraz Departament Funduszy Europejskich.	9.05.2025 r.	Wysoki
----	---	---	---	--------------	--------

Podpisy Zespołu kontrolującego:

Paulina Nowicka
kierownik Zespołu kontrolującego

Karol Wasilewski
członek Zespołu kontrolującego

Iwona Walendziak
członek Zespołu kontrolującego

Aleksander Wejman
członek Zespołu kontrolującego

Podpis Kierownika jednostki kontrolującej lub osoby upoważnionej:

Natalia Mikielska
Dyrektor Biura Kontroli i Audytu

Pouczenie: Kierownikowi podmiotu kontrolowanego lub osobie przez niego upoważnionej przysługuje prawo do zgłoszenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do tej informacji. W przypadku przekroczenia terminu, kierownik instytucji kontrolującej może odmówić rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń. Istnieje możliwość przedłużenia terminu na zgłoszenie zastrzeżeń na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń.